

Demokrati i leken bland förskolebarn

En aktuell studie vid Göteborgs universitet visar hur förskolebarn visar ansvar, omsorg och respekt i den dagliga leken. Men redan bland de små barnen betonas skillnader mellan könen starkt.

Det finns få undersökningar om hur demokrati visar sig i förskolan. Och de som finns tar sällan utgångspunkt i barnens eget perspektiv.

I den nu aktuella studien har Rauni Karlsson undersökt vad förskolebarnen tar ansvar för och hur de gör det, vad de visar omsorg om och hur, och slutligen vad de visar respekt för och hur de gör det.

Det är barnens lek och samspel i vardagen som fokuseras i studien.

- Lek är inte på skoj. Lek är en allvarlig dimension av barns barndom, säger Rauni Karlsson som understryker att leken ger värdefull information om hur barnen tolkar, omtolkar, anpassar sig och visar motstånd mot olika företeelser i den omgivande kulturen.

Hennes analys visar att barnen tar ansvar för regler, för innehållet i leken och de egna handlingarna och allas delaktighet. Dessutom visar barnen i studien omsorg, både om andras välbefinnande och om allas tillhörighet i gruppen men även om andras delaktighet i leken.

Barnen visar även respekt för gällande regler, för lärares position och för andras intressen.

Det som dessutom faller ut i studien är att det i leken mycket tydligt visas för förskolebarnen vad det innebär att vara flicka och att vara pojke.

- I den gemensamma leken utgör könstillhörighet ett viktigt redskap när leken organiseras och när leken utvecklas, säger Rauni Karlsson.

Förskolans läroplan anger att jämställdhet mellan könen är värden som förskolan ska hålla levande. Men både Rauni Karlssons studie liksom tidigare forskning visar att stereotypa skillnader mellan könen har en stark förankring i förskolans verksamhet.

- Tidigt och omedelbart grupperar sig barnen av sig själva i grupper om flickor och pojkar. Det är något som förstärks av språket som ligger som en kuliss i verksamheten som ju talar om pojkar och flickor. Det ställer förväntningar på barnen som begränsar deras möjligheter och det handlingsutrymme de får eftersom det styr hur de ska agera. Även vid gemensam lek mellan pojkar och flickor finns tydliga aspekter av könsåtskillnad, säger Rauni Karlsson.

Rauni Karlsson lägger fram sin avhandling "*Demokratiska värden i förskolebarns vardag*" vid institutionen för pedagogik och didaktik fredagen den 5 juni, kl 13.15.

Plats: Kjell Härnqvistsalen, Pedagogien Hus A, Västra Hamngatan 25, Göteborg

Kontakt: Rauni Karlsson 033-4354474, 0702-522774, rauni.karlsson@hb.se

Länk till avhandlingen (fulltext) >> <http://gupea.ub.gu.se/dspace/handle/2077/20057>

Presskontakt: Torsten Arpi, Utbildningsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet, torsten.arpi@gu.se, 0768-581187